

**PRIKAZ KNJIGE ORGANIZACIJA I
POLITIKA TURIZMA – KULTUROLOŠKO
EKOLOGIJSKI I SOCIOGOSPODARSKI
ASPEKTI AUTORA PROF. DR. SC.
STANKA GEIĆA**

***Review of the Book by Stanko Geić Ph. D.
Titled Organization and Politics of Tourism –
Cultural and Ecologic and Socioeconomic
Aspects***

UDK 338.48

Vrsni dugogodišnji turistički praktičar i znanstvenik prof. dr. sc. Stanko Geić ponovno je hrvatsku turističko-kulturološku javnost i neposrednu praksu ugodno iznenadio vrijednom knjigom *Organizacija i politika turizma - kulturološko ekologijski i sociogospodarski aspekti*.

Taj multidisciplinarni znanstveni rad u nakladi Sveučilišnoga studijskog centra za stručne studije u Splitu, sadržava 520 stranica teksta uz 32 prikaza, 35 tabličnih pregleda i 16 stranica kolor-reprodukcija svjetskih prirodnih i kulturnih lokaliteta pod okriljem UNESCO-a, i odlukom Senata Sveučilišta u Splitu proglašen je visokoškolskim udžbenikom te tiskan uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH.

Materija je strukturirana u četiri osnovna dijela:

- Teorijski pristup fenomenu turizma i kulturno civilizacijske baštine,
- Osnove organizacije i politike turizma te komplementarnih djelatnosti,
- Organizacija i politika turizma te forme zaštite i revitalizacije prirodnih i antropogenih resursa odabranih svjetskih destinacija,
- Organizacija i međuodnos turizma i kulture u prostornom i sociogospodarskom miljeu odabranog UNESCO-va lokaliteta.

Na kraju autor prilaže opsežan popis literature i izvora, od 370 jedinica, te kao upute za studente popis orijentacijskih pitanja za ispite i vježbe.

Knjiga u cijelosti pokriva materiju kolegija Organizacija turizma i Turizam i kulturna baština, koje autor, kao profesor visoke škole u znanstvenom zvanju višega

znanstvenog suradnika, izvodi na matičnom Sveučilišnom centru za stručne studije, te preddiplomskom i sveučilišnom studiju Ekonomskog fakulteta u Splitu, diplomskom studiju splitske Umjetničke akademije i poslijediplomskom studiju Komunikologija-informatologija - modul Turizam i kultura, Sveučilišta u Zadru.

Djelo je svojom multidisciplinarnom problematikom brojnih društvenih i gospodarskih interakcija, te organizacije i politike u široj sferi kulture i turizma, rijetkost u hrvatskoj znanosti pa će zasigurno, kao i prethodna autorova edicija slične tematike iz 2002., izazvati pozornost znanstvene i stručne javnosti i prakse, te će poslužiti kao vrijedan sveučilišni udžbenik na turističkim studijskim programima u hrvatskomu visokom školstvu.

Na temelju dugogodišnjega znanstvenog i stručnog rada, konzultiranja brojne relevantne domaće i strane literature i izvora, te osobnih studijskih boravaka i kontakata na različitim razinama turističkoga i kulturnog života u više desetaka relevantnih svjetskih turističkih destinacija - autor u ovom radu navodi i komentira poznate teze i sintagme priznatih domaćih i stranih znanstvenika, ali kreira i vlastite, što radi na najbolji način u dugomu vremenskom nizu i suvereno. To je rezultat njegova dugogodišnjeg bavljenja turističkom teorijom i praksom, te njegova osjećaja i senzibiliteta koji odudara od standardnoga i kvantitativno apologetskog, pri čemu svoju osobnost iskazuje angažiranošću i inventivnošću vrhunskoga turističkoga znanstvenika, profesionalca i entuzijasta.

U kontekstu iznjetoga u prvom dijelu knjige sa šest poglavlja autor donosi teorijsko određenje i organizacijske međuodnose društvenih kategorija kulturno-civilizacijskog nasljeđa i turizma, sociokulturne, sociološke, te ekološke i gospodarske pristupe i posljedice turističkoga fenomena.

* prof. dr. sc. Mario Plenković, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Zagrebu

U drugom dijelu u devet poglavlja prezentirane su i objašnjene faze u razvitku organizacije turizma i specifičnost složenoga turističkog sustava s kompleksom podsustava i okruženja koje u suvremenom turizmu čini cjelokupnost gospodarske i društvene nadgradnje u okviru turističke ponude i potražnje. Slijede pojavni oblici i sadržaji suvremenoga turizma, elementi turističke politike te aktualna organizacija turizma, ugostiteljstva i komplementarnih djelatnosti u hrvatskom turizmu. Taj dio zaključuje se poglavljima s analizom međunarodnih organizacija u turizmu i obilježja nacionalnih organizacija u turizmu vodećih zemalja euroafrazijskoga Mediterana.

U trećem dijelu u osam poglavlja, nakon pregleda globalnih turističkih trendova, analizira se organizacija i politika turizma te forme i oblici zaštite, revitalizacije i valorizacije prirodnih i antropogenih lokaliteta odabranih svjetskih destinacija na svim kontinentima uz brojna pozitivna, ali i negativna iskustva te komparaciju s hrvatskom turističkom zbiljom. Uz analize poznatih sintagma turističkih razvojnih epoha po konceptima trostrukoga «S» (sunce, more, pijesak) pa trostrukoga «E» (etika, ekologija, ekonomija) autor razrađuje vlastiti originalni koncept po formuli trostrukog «C» (kultura, kooperacija, komunikacija), koji odražava turizam budućnosti u spektru svjetske globalizacije i internetskog (komunikološkog) umrežavanja svijeta. Pritom, upravo turizam svojim kulturološkim dimenzijama treba pridonijeti da se u okviru neumitnog procesa globalizacije njeguje i očuva samobitnost svake nacionalne, regionalne i lokalne kulture i civilizacije.

U četvrtom dijelu prezentiran je specifičan *case study* «Trogir – UNESCO», to jest organizacija i međuodnos turizma i kulture u prostornom i sociogospodarskom okruženju toga relevantnog svjetskog turističko-kulturnoga lokaliteta, koji primjer može biti aplikativan za brojne lokalitete u Hrvatskoj i svijetu.

Zaključujući osvrt na ovo zanimljivo djelo nalazim potrebnim citirati dio iz recenzija uglednih hrvatskih znanstvenika ekonomske, kulturološke i marketinške preokupacije prof. dr. sc. Vinka Kandžije, prof. dr. sc. Tomislava Marasovića i prof. dr. sc. Radimira Buljana:

»Ocjenujući sadržaj sveučilišnog udžbenika Organizacija i politika turizma, može se konstatirati uspješna primjena sve tri razine znanstvene analize: teorijske, empirijske i normativne, uz primjenu kvantitativnih i kvalitativnih metoda što se verificiraju anketnim istraživanjima autora ili pak rezultatima

relevantnih istraživanja u odabranim svjetskim lokalitetima.

Svoje stavove, zaključke i preporuke, temeljem bogatog praktičnog iskustva i studijskog boravka u brojnim svjetskim turističkim regijama te sudjelovanja na više međunarodnih znanstvenih skupova, autor znanstveno argumentira respektirajući ekonomsku, sociokulturološku i turističku teoriju i praksu.

Multidisciplinarnim pristupom u istraživanju složenih turističkih pojavnosti ovdje se sveobuhvatno analizira turistička organizacija i politika u sferi gospodarskih i društvenih funkcija, odnosno karakteristika turizma, te njegovi učinci na ukupnost sociogospodarske strukture. Pri tome se korektno iznosi aktualni trenutak te prikaz evolucije znanstvene misli i turističke prakse prisutne u okviru organizacijskog ustroja i politike turizma različitih razvojnih epoha.

Od nekada prevladavajućih ekonomističkih teorija knjiga vodi čitatelja do suvremenih, koje uz ekonomske sagledavaju i socijalne, kulturološke, ekološke te antropološke komponente turističkih migracija na prostor i sociokulturno okruženje. Ovim je osigurana znanstveno teorijska podloga za daljnje istraživanje turističke evolucije na relevantnim svjetskim regijama, uz komparaciju sa srednjodalmatinskim i širim hrvatskim okruženjem, koji rezultati su aplikativni i za druga područja u zemlji i inozemstvu. Naime, analiza pozitivnih i negativnih iskustava u razvitku, politici i organizaciji turizma tretiranih područja, uz primjenu međunarodno verificiranih postulata i postupaka, daje mogućnost kreiranja prijedloga suvremenog koncepta turističko gospodarskog razvitka, uz održivo gospodarenje dragocjenim prostornim i kulturnim resursima.

Primjenom različitih metoda znanstvene analize turističkih resursa ponude te potencijalne turističke potražnje, potvrđena je hipoteza kako su sociogospodarski učinci turizma na civilizacijsko naslijeđe u odgovarajućem organizacijskom konceptu i okruženju, presudni čimbenik budućeg društvenog i gospodarskog razvitka.«

Iz svega iznijetoga evidentno je da je ovdje riječ o vrijednoj knjizi potrebnoj studentima, ali i široj stručnoj javnosti, koja je u suglasju sve izraženije potrebe sustavnog proučavanja polifunkcionalnih učinaka turizma i koncepcije turističke organizacije i politike, što je još uvijek rijetkost u hrvatskoj izdavačkoj praksi.

Rukopis primljen: 4. 7. 2007.